

[Helga Pedersen.]

op ad den danske opfattelse. Det er resultatet af den indgående sociologiske og retlige undersøgelse, som danske jurister foretog i Grønland i 1948 og 1949, og ved drøttelserne af lovforslaget må dette resultat fastholdes som udgangspunkt. Det er vi nødt til, for, som også det ærede medlem fru Edel Saunte sagde, vi kender jo ikke forholdene deroppe, vi har ikke nogen personlig erfaring om, hvordan samfundslivet er deroppe. Efter disse oplysninger vil det altså sige, at i Grønland såvel som her er ægteskabet hovedgrundlaget for den bestående familieordning, og at det dér som her på grund af samfundets store interesse i familiens opretholdelse er nødvendigt at opstille særlige regler for at værne og beskytte ægteskabet. Man har altså valgt som udgangspunkt i videst muligt omfang at overføre den gældende danske lov om ægteskabs indgåelse og opløsning.

Jeg synes, man kan opdele betragtningerne vedrørende forslaget i to afsnit. Det ene går ud på at overlade de afgørelser, som i øjeblikket en række danske myndigheder træffer, til de myndigheder på Grønland, som mest svarer til de danske myndigheder, og som anses for bedst egnede til at udføre de pågældende funktioner. Det andet afsnit angår et par materielle ændringer i forhold til gældende dansk ret. Jeg skal ikke komme nærmere ind på dem, det ærede medlem fru Edel Saunte har gennemgået dem. Det drejer sig om reglen vedrørende ægteskabsbrud, svarende til den danske ægteskabslovs § 59, og det drejer sig om reglen om bodeling.

Det fremgår af bemærkningerne, at man ikke har villet give detaljerede regler om de konflikter, der måtte kunne opstå mellem dansk og grønlandsk ret. Lovkonflikter er et område, man kun sjældent lovgiver om. Erfaringen viser, at der bestandig opstår konfliktsituationer, man slet ikke havde tænkt på, men de bliver jo løst alligevel, og jeg har den tro, at danske og grønlandske domstole nok skal vide at løse de lovkonflikter, fremtiden måtte opvise mellem de to retsområder, på rimelig vis og overensstemmende med de principper, der er hævdevundne.

Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale også dette lovforslag til velvillig behandling.

Jeg skal ikke komme ind på lovforslaget om ændring i retsplejeloven, men indskrænke mig til også at anbefale det.

Halfdan Hendriksen: Lovforslaget om gennemførelse af dansk privatret i Grønland adskiller sig fra det netop behandlede forslag ved sin enkelhed. Forslaget er særdeles let overskueligt, men de ti linier, det omfatter, er af ikke ringe betydning for det grønlandske samfund.

Forslaget tilsigter dels ved kongelig anordning, d. v. s. ved bestemmelse af regeringen, at sætte dansk privatret i kraft på Grønland med visse ændringer, dels at fastslå, at fremtidige love ikke gælder for Grønland, medmindre andet bestemmes.

Jeg er ganske klar over, at den grønlandske nyordning kræver, at der indføres skrevne retsregler i Grønland, først og fremmest som følge af at Grønland nu er en ligeberettiget del af det danske rige. Det er også nødvendigt at indføre retsenhed for alle på Grønland bosatte personer. Det er rigtigt, som også nævnt af den højtærede statsminister i fremsættelsestalen, at der bortset fra de danske love, der omfatter en del af befolkningen, praktisk talt ingen skriftlige love findes i Grønland, og på denne mangel må der naturligvis efterhånden rådes bod, men det kan ikke være helt uden betænkelighed, at folketinget lader en væsentlig del af det kommende lovgivningsarbejde for Grønland ske ved kongelig anordning. Folketinget mister derved indflydelsen på den lovgivningsmæssige udvikling i Grønland, som det må være folketingets opgave at varetage. Ligeledes forsvinder muligheden for netop gennem folketingets offentlige behandling at skabe interesse i befolkningen henede for grønlandske problemer. Såvel det ærede medlem fru Edel Saunte som det ærede medlem frk. Helga Pedersen nærer den samme betænkelighed, som jeg her har givet udtryk for.

Jeg vil derfor mene, at det vil være rigtigt i udvalget at overveje, om der ikke bør foretages en tilføjelse gående ud på, at overførelse af sådanne retsregler først kan ske, efter at sagen har været behandlet i folketingets Grønlandsudvalg, i hvilket de grønlandske folketingsmænd jo nu får sæde. Det vil da vel i så fald også være naturligt, at Grønlandsudvalget skal kunne kræve